

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie prokuratora K. L.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

w dniu 3 września 2024 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku ławnika Sądu Najwyższego X.Y. o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec i SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 65/22

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec i SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 65/22 pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2024 r. ławnik Sądu Najwyższego X.Y. złożyła wniosek o wyłączenie SSN Marii Szczepaniec i SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 65/22 z powodu powołania tychże sędziów w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego przed sformułowaną z naruszeniem Konstytucji RP Krajową Radę Sądownictwa oraz z uwagi na daleko idące wątpliwości prawne odnośnie do legalności Izby Odpowiedzialności Zawodowej jako takiej, ukształtowanej w sposób naruszający art. 45 ust 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE, art. 19 ust 1 Traktatu o Unii

Europejskiej i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Zdaniem wnioskodawcy, udział osób powołanych przez obecnie ukształtowaną Radę Sądownictwa w składzie Sądu Najwyższego nie zapewnia stronom prawa do niezawisłego sądu ustanowionego ustawą, w należyłym składzie, ze wszystkimi tego prawnymi konsekwencjami.

Sąd Najwyższy - Izba Odpowiedzialności Zawodowej zważył, co następuje.

Wniosek ławnika Sądu Najwyższego należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalny z mocy ustawy.

Zgodnie z art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie sędziego następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Rozpatrzenie wniosku o wyłączenie sędziego obejmującego zarzut braku niezawisłości sędziego wymaga przede wszystkim wzięcia pod uwagę treści art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k., które przewidują wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Zgodnie z treścią art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio. Jeżeli sędzia uzna, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40 k.p.k., wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (art. 42 § 2 k.p.k.). Przepisy Kodeksu postępowania karnego rozdziału 2 „Wyłączenie sędziego,” zgodnie z art. 44 k.p.k., stosuje się odpowiednio do referendarzy sądowych i ławników. Literalne brzmienie powołanego przepisu w sposób jednoznaczny zatem wskazuje, iż podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest strona postępowania. Ławnik, zasiadający w składzie orzekającym w danej sprawie, nie jest zatem uprawniony do formułowania przedmiotowego wniosku, a jedynym żądaniem w tym zakresie mu przysługującym jest „samo wyłączenie” w postaci uprzednio wspomnianego złożenia oświadczenia wiedzy.

Tym samym wniosek ławnika SN X.Y. w przedmiocie wyłączenia SSN Marii Szczepaniec i SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 65/22 uznać należy za niedopuszczalny.

Pozostałe wątpliwości wyrażone we wniosku są nieuzasadnione w świetle opublikowanego przez Komisję Europejską w dniu 24 lipca 2024 r. w Brukseli Sprawozdania na temat praworządności z 2024 r. w Polsce, z którego wynika m.in.: iż „Komisja pozytywnie oceniła reformy systemu środków dyscyplinarnych mającego zastosowanie do sędziów. W ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) Komisja stwierdziła, że Polska w zadowalającym stopniu osiągnęła dwa „nadrzędne kamienie milowe”, dotyczące wzmocnienia istotnych aspektów niezależności polskiego sądownictwa, w wyniku reformy systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów obowiązującego od czerwca 2022 r. do lutego 2024 r. 13 W szczególności zlikwidowano Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego i zastąpiono ją niezależną i bezstronną izbą Sądu Najwyższego; zreformowano również system środków dyscyplinarnych i usunięto kontrowersyjne przewinienia dyscyplinarne; wszyscy sędziowie, których dotyczyły orzeczenia Izby Dyscyplinarnej, uzyskali prawo do odwołania się w ramach nowego systemu do nowej izby w jasno określonym terminie, a wszyscy sędziowie zawieszeni przez Izbę Dyscyplinarną zostali przywrócenii na stanowiska. Oprócz tego polskie sądy mogą wszczynać procedury weryfikacji, czy sędzia spełnia kryteria niezawisłości wynikające z art. 19 TUE. Komisja uznała również, że Polska spełnia obecnie horyzontalny warunek podstawowy związany z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).

W świetle przytoczonego wyżej stanowiska Komisji Europejskiej nie wynika, iż wątpliwości wnioskodawczyni co do legalności Izby Odpowiedzialności Zawodowej są uzasadnione.

Mając na względzie przytoczoną argumentację należało postanowić, jak na wstępie.

[M. T.]

[ms]

